

VIGILIE NAROZENÍ PÁNĚ

25. prosince

NAROZENÍ PÁNĚ

Úvodní verš

- ∇. Bože, shlédni a pomoz.
 Ɀ. Pane, pospěš mi pomáhat.
 Sláva Otci i Synu * i Duchu svatému,
 jako byla na počátku i nyní i vždycky
 a na věky věků. Amen. Aleluja.

Hymnus

C andor aeternae De-itatis alme, Christe, tu lu-men, venia at-
 que vi-ta, advenis morbis hominum mede-la, porta salu-tis. A-

1. *Věčného božství oslnivý jase, Kriste, všech Světlo, živote nám daný,
 jdeš na svět léčit nemocné a k spáse otevřít brány.*
2. Intonat terræ chorus angelórum
cælicum carmen, nova sæcla dicens,
 glóriam Patri, generique nostro
 gáudia pacis.
3. Qui iaces parvus dómínans et orbi,
Virginis fructus sine labe sanctæ,
 Christe, iam mundo potiáris omni,
 semper amándus.
4. Násceris cælos pátriam datúrus,
 unus e nobis, caro nostra factus;
 ínnova mentes, trahe caritátis
 pectora vinclis.
- Δ. Cœtus exsúltans canit ecce noster,
ángelis læto sociátus ore,
 et Patri tecum parilíque Amóri
 cántica laudis. Amen.
2. *Andělské sbory zemi písňě pějí
 o novém věku a v nich Otci tvému
 vzdávají chválu i díky a přejí
 mír lidstvu všemu.*
3. *Ležíš tu, dítě, všeho světa Vládce,
 synáčku Panny přesvaté a čisté,
 vládu nad světem jen díky své lásce
 získáváš, Kriste.*
4. *Chtěje nám za vlast nebe nabídnouti,
 jedním z nás stal ses, zrozen jako robě;
 srdce nám proměň a je lásky pouty
 přitáhni k sobě.*
- Δ. *Tobě i Otci, Duchu lásky věčné
 s anděly pějem radostnými hlasy.
 Kěž smíme zpívat Bohu chvály vděčné
 po všechny časy. Amen.*

1. antifona

MG 27

Takto ke mně promluvil můj Pán: Tys můj syn, dnes já jsem tebe zplodil. (Žl 2, 7)

^{viii}
D ó-minus di-xit ad me: Fí-li-us me-us es tu, E-go hódi-e
 gé- nu-i te.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

♩.1. Takto ke mně promluvil můj Pán: | Tys můj syn, dnes já jsem tebe zplodil.

Žalm 2

Mesiáš — král a vítěz

Spolčili se proti tvému svatému služebníkovi Ježíšovi,
 kterého jsi pomazal za Mesiáše.

(Sk 4, 27)

Proč se bouří kmeny **pohanů**, * národy proč snují **marné plány**?

K boji povstávají **králové**, †
 smlouvají se vládci proti **Pánu**, *
 proti jeho **pomazanému**.

„Zpřetrhejme jejich **okovy**, * shodme ze sebe ta jejich **pouta!**“

Směje se jim na **nebesích** Pán, *
 úsměšek má pro ně **na svém trůnu**.

Potom k nim však s hněvem **promluví**, * vyděsí je **ve svém rozhořčení**:

„Já jsem svého krále **dosadil** *
 na Siónu, na své **svaté hoře!**“

Rozhodnutí Páně **rozhlásím**. † Takto ke mně promluvil můj Pán: * „Tys můj syn, dnes já jsem **tebe zplodil**.“

Požádej, a **národy** ti dám, * zemi budeš vlastnit **do všech končin**.

Povládněš jim prutem **železným**, * jako z hlíny džbán je **můžeš rozbít**.“

Proto, **králové**, už **prohlédněte**, * poučit se dejte, **vládci země!**

V bázni služte Pánu, **vzývejte ho**, * v rozechvění **líbejte mu nohy**,

ať se k vaší **zkáze nerozhorlí**, † neboť hněvem snadno může **vzplanout**. * Blaze všem, kdo **důvěřují v něho!** (Δ. ♩.)

Sláva Otci i **Synu** * i **Duchu svatému**, jako byla na počátku i nyní i **vždycky** * a na věky **věků**. Amen.

♩.

2. antifona

MG 28

Pán vychází jak ženich ze svatební komnaty.

(Žl 18, 6)

VIIIIG

T amquam sponsus Dóminus procédens de thá-lamo su-o.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

A.2. Pán vychází jak ženich | ze svatební komnaty.

Žalm 18 (19), 2-7

Celá příroda chválí Boha, svého Stvořitele

*Navštívil nás ten, který vychází z výsosti...**aby uvedl naše kroky na cestu pokoje.*

(Srov. Lk 1, 78.79)

O Boží slávě vypravuje nebe, † obloha
hlásá díla jeho rukou, * den dni to
říká, noc to šeptá noci.

Není to ani řeč a nejsou slova, *
hovoří takto hlasem nepostiž-
ným.

Ten hlas však prostupuje celou
zemí, † zní mluva nebes na sám
konec světa, * až tam, kde slunci
vybudoval stan.

Z něho pak slunce vychází jak
ženich, * těší se jako běžec před
závodem.

Vychází od jednoho konce nebes †
a běží zas až na opačný konec, * před
jeho žářem nic se neschová.

Sláva Otci i Synu * i Duchu sva-
tému,
jako byla na počátku i nyní i vždy-
cky * a na věky věků. Amen. A.

3. antifona

MG 30

Spanilost se ti po rtech rozlévá, Pán proto požehnal ti na věky.

(Žl 44, 3)

Ia

D iffúsa est gráti-a in lábi-is tu-is: proptére-a benedíxit te

De-us in ætérnum.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

Ⲭ.3. Spanilost se ti po rtech rozlévá, | Pán proto požehnal ti na věky.

Žalm 44 (45)

Svatba krále

Ženich je tady! Jděte mu naproti!

(Mt 25, 6)

Srdce mi kypí radostnými slovy, †
svou píseň nyní **králi zazpívám**. *
Můj jazyk – rydlo *rychlopísaře*.

Jsi ze všech lidských synů nejkrásnějši, † spanilost se ti **po rtech rozlévá**, * Pán proto požehnal ti **na věky**.

Opásej mečem, **hrdino**, svá **bedra**, *
ve vznešenosti své a **nádheře**

do boje vyjed' za věrnost a **právo**, *
ať koná divy *tvoje pravice!*

Máš ostré šípy, **národy** se **skloní**, *
odpůrci krále *klesnou na* myslí.

Tvůj božský stolec trvá **do věčnosti**, *
žezlo tvé vlády, **žezlo** **nestranné**.

Miluješ právo, nenávidíš *křivdu*, †
a proto pomazal tě **Pán**, tvůj Bůh, *
olejem radosti *jak žádného*.

Tvá roucha voní aloí a **myrhou**, *
ze síní *slonových ti harfy* zní.

Královská dcera v ústrety ti **kráčí**, †
královna stojí **po tvé pravici**, * ofirským zlatem *skvěle* **zdobená**.

Slyš, dcero, pohleď sem a **nakloň ucho**, *
zapomeň na svůj *lid a otcův dům*.

Král s dychtivostí touží **po tvé kráse**, *
neboť je pán tvůj, *ty se před* ním skloň!

I tyrský lid ti přináší své **dary**, *
o přízeň tvou se **derou velmoži**.

Královská dcera **vchází v plné kráse**, *
perlami, zlatem *šat má* **protkaný**.

Ve třpytném rouchu před krále ji **vedou**, *
panny její *za ní* **krácejí**.

S radostným jásotem ji **přivádějí** *
a dovnitř v králův *palác* **vcházejí**.

Místo svých otců budeš **teď mít syny** *
a učiníš je *v zemi* **knížaty**.

Tvé jméno vstípit chci všem **pokolením**, *
ať navěky tě *slaví* **národy**.

Sláva **Otci i Synu** * i **Duchu svatému**,

jako byla na počátku i **nyní i vždycky** *
a na věky *věků*. Amen. Ⲭ.

Verš

Ⲳ. Slovo se stalo tělem, aleluja.

Ⲳ. A přebývalo mezi námi, aleluja.

První čtení

Z knihy proroka Izaiáše

11, 1-10

Toto praví Hospodin, Bůh:

Vyrazí ratolest z pahýlu Jesse,
výhonek vypučí z jeho kořenů,
spočine na něm duch Hospodinův:

duch moudrosti a rozumu,
duch rady a síly,
duch poznání a bázně před Hospodinem.
Má zálibu v bázni před Hospodinem.

Nebude soudit podle zdání očí,
nebude rozhodovat podle doslechu,
ale podle spravedlnosti bude soudit chudé
a podle práva se bude rozhodovat pro pokorné v zemi.

Bude bít zemi holí svých úst,
usmrtí bezbožného dechem svých rtů.

Spravedlnost bude provazem jeho beder
a věrnost bude pásem jeho ledví.

Vlk bude přebývat s beránkem,
levhart si lehne vedle kozlátka,
tele a lvíče budou žrát pospolu
a malý chlapec je bude vodit.

Pást se bude kráva s medvědicí,
jejich mláďata ulehnou spolu,
lev bude žrát jako býk plevy.

Kojenec si bude hrát nad dírou zmije
a nemluvně sáhne rukou do skrýše jedovatého hada.

Nikdo nebude škodit ani zabíjet
na celé mé svaté hoře,
protože poznání Hospodina naplní zemi,
tak jako vody pokrývají moře.

Tehdy se objeví kořen Jesse
jako znamení národům;
pohané ho budou hledat
a jeho sídlo bude slavné.

Responsorium

MG 31

Překlad viz níže.

^v
H ódi e no-bis cæ-lórum Rex de Vír-gine na- sci dig-
 nátus est, ut, hómí-nem pér-di-tum ad reg-na cæ- lés-ti-
 a re-vo- cá- ret. Gau-det exér-ci-tus angeló- rum, * qui-a sa-
 lus ætérna humá-no gé-neri ap- páru- it.
 Ÿ. Glóri-a in excélsis De- o, et in terra pax homínibus bo-
 næ vo-lun- tá- tis. * Qui-a sa-lus.

Pokud se responsorium nezpívá chorálně:

- Ř. Dnes se nám narodil z Panny Marie Král nebes, || aby povolal
 zbloudilého člověka zpět do nebeského království: * Zástupy andělů
 se radují, | protože se lidstvu zjevila věčná spása.
- Ÿ. Sláva na výsostech Bohu | a na zemi pokoj lidem, | neboť Bůh má
 v nich zalíbení. * Zástupy andělů se radují, | protože se lidstvu zjevila
 věčná spása.

Druhé čtení

Z kázání svatého papeže Lva Velikého

Sermo 1 in Nativitate Domini, 1-3: PL 54, 190-193

Nejmilejší, náš Spasitel se dnes narodil. Radujme se! Kde se slaví narození života, tam není dovoleno nechávat místo pro smutek. Tento život, když nás zbavil strachu ze smrtelnosti, přináší nám radost ze slíbené věčnosti.

Nikdo není vylučován z účasti na tomto nadšení, všichni mají tentýž společný důvod k radosti; neboť náš Pán, přemožitel hříchu a smrti, nikoho sice neshledal bez viny, ale přišel, aby všechny vysvobodil. Nechť plesá svatý, blíží se k palmě vítězství. Nechť se raduje hříšník, nabízí se mu milost. Nechť se vzchopí pohan, je volán k životu.

Boží Syn v plnosti času, stanovené podle nevyzpytatelného úradku Božího, vzal na sebe lidskou přirozenost, aby ji smířil s jejím tvůrcem. Tak měl být původce smrti ďábel poražen tou přirozeností, jejímž prostřednictvím zvítězil.

Plesající andělé při narození Pána zpívají Sláva na výsostech Bohu a oznamují na zemi pokoj lidem, ve kterých má Bůh zalíbení. Vidí totiž nebeský Jeruzalém vytvářený ze všech národů světa. Jak velkou radost nad tímto dílem nevýslovné Boží lásky má mít ve své nepatrnosti člověk, když se nad ním tolik radují ve své vznešenosti andělé?

Proto, nejmilejší, děkujeme Bohu Otci skrze jeho Syna v Duchu svatém, že nás pro své velké milosrdenství miloval a slitoval se nad námi. I když jsme byli mrtví pro své hříchy, přivedl nás k životu zároveň s Kristem, abychom v něm byli novým stvořením, jeho novým výtvořem.

Odložme tedy starého člověka s jeho skutky, a když se nám dostalo účasti na Kristově urozenosti, odřekněme se dřívějších způsobů života.

Uvědom si, křesťane, svou důstojnost. Stal ses spoluúčastným na božské přirozenosti, nevracej se tedy hanebným chováním do starého ponížení. Nezapomínej, jaké hlavy a jakého těla jsi údem. Pamatuj, žes byl vyrván z moci temnot a přenesen do světla a království Božího.

Svátostí křtu ses stal chrámem Ducha svatého. Nedopusť, aby tak vznešený host pro tvé špatné skutky od tebe odešel a aby tě ďábel znovu uvrhl do svého otroctví; neboť výkupným za tebe je Kristova krev.

Responsorium

MG 32

Překlad viz níže.

^{viii}
H ódi-e nobis de cæ- lo pax ve- ra de- scén- dit: *
 Hó- di-e per to- tum mun- dum mel- líflu- i fac- ti sunt
 cæ- li. ꝥ. Hódi-e illúxit di- es redempti- ónis no- væ, repa-
 rati- ónis antíquæ, felicitá- tis æté- næ. * Hó- di- e.

Pokud se responsorium nezpívá chorálně:

- ℞. Dnes nám sestoupil z nebe pravý pokoj. * Dnes se nebe rozzářilo nad celou zemí.
- ℣. Dnes nám zazářil odedávna připravovaný den spásy, | den věčné blaženosti. * Dnes se nebe rozzářilo nad celou zemí.

Antifona ke kantikům

AG 364

*Dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů.**(Mt 1, 21)*

ID

V ocá-bis no-men eius Iesum: ipse enim salvum fáci-et pópu-lum su-um a peccátis e-órum.

Pokud se antifona nezpívá chorálně:

A. Dají mu jméno Emanuel || – to je Bůh s námi.

1. kantikum*Iz 26, 1-4.7.9.12**Chvalozpěv po vítězství nad nepřáteli*

Síon je naše **pevné město**, * Spasitel je mu **hradbou i valem**.

Otevřte brány, ať vstoupí **spravedlivý lid**, * který zachovává **věrnost**.

Starý blud **pominul**, † je zachován **pokoj**, * pokoj, který jsme **doufali od tebe**.

Doufejte v Pána **na** všechny **věky**, * v Pána, silného *Boha*, **navždy**.

Přímá je stezka **spravedlivého**, * ty jsi mu **vyrovnal cestu**.

Na cestě tvých soudů čekáme **na** tebe, **Pane**, * dychtivě toužíme **slavit tvé jméno**.

Po tobě za noci **touží** má **duše**, * **hned zrána tě hledám**.

Až tvé soudy **zasáhnou zemi**, * naučí se obyvatelé země **spravedlnosti**.

Pane, ty nám dáš **mír a pokoj**, * všechny naše skutky ty **sám v nás konáš**.

Sláva **Otci i Synu** * i **Duchu svatému**,

jako byla na počátku i **nyní** i **vždycky** * a na věky **věků**. **Amen**.

2. kantikum

Příchod Páně

Iz 40, 1-8

„Těšte, **těšte můj lid,**“ * říká váš Bůh,
promlouvejte k srdci Jeruzaléma
a volejte k němu, † že jeho služba
je **dovršena,** * že jeho provinění
je odčiněno,

že se mu z ruky **Páně dostalo** * dvo-
jitého potrestání za všechny jeho
hříchy.“

Hlas volá: „V poušti prorazte
cestu Páně; * ve stepi urovnejte
cestu našemu **Bohu.**

Každé údolí ať je **vyplněno,** * každá
hora a každý pahorek sníženy,
zvlněná místa ať se **změní v rovi-**
nu * a příkré srázy v široké údolí;

tehdy se zjeví sláva Páně † a každé
tělo ji **rázem uvidí,** * neboť ústa Páně
promluvíla.“

Hlas **říká:** „**Volej,**“ * a já říkám:
„**Co mám volat?**“

„Každé **tělo je tráva** * a všechn jeho
půvab je jako polní kvítí.

Tráva usychá, kvítí uvadá, † když
přes ně **přejde dech Páně;** * ano,
lid – *to je tráva,*

tráva usychá, **kvítí uvadá,** * ale slovo
našeho Pána **trvá na věky.**“

Sláva **Otci i Synu** * i Duchu sva-
tému,

jako byla na počátku i **nyní i vždy-**
cky * a na věky věků. Amen.

3. kantikum

Iz 66, 10-14

Jak nádherná jsou všechna tvá díla, Pane

Radujte se s Jeruzalémem, * všichni,
kdo ho máte rádi, slavte jej!

Jásejte a radujte se s ním **všich-**
ni, * kdo jste se nad ním rmoutili,
abyste se do sytosti **nasáli** * na jeho
prsou, která potěšují,

Neboť **toto praví Pán:** * Hle, jako
řeku k němu **přivedu pokoj,**
jak rozvodněný **potok** * slávu národů,
kterou **budete sát.**

K prsům vás **budou pozvedat,** *
na klíně laskat.

Jako když někoho utěšuje matka, †
tak já **potěším** vás, * v Jeruzalémě
vám poskytnu útěchu.

Ano, uvidíte to, a vaše srdce se
bude radovat * a vaše kosti se
napřímí jako tráva.

Sláva **Otci i Synu** * i Duchu sva-
tému,
jako byla na počátku i **nyní i**
vždycky * a na věky věků. Amen.

Evangelium

K evangeliu se přinesou svíce a kadidlo jako při mši svaté.

Pokud se evangelium zpívá dominikánským nápěvem, je uvozeno tímto dialogem:

D ó-minus vobís- cum. Ṛ. Et cum spí-ri-tu tu- o.

Iní-ti-um san-cti E-vangé- li-i se-cún-dum Mattháe- um.

Ṛ. Gló-ri-a ti-bi, Dó- mine.

Po evangeliu:

Verbum Dómini. Ṛ. Laus tibi, Christe.

Rodokmen Ježíše Krista, syna Davidova, syna Abraháмова. *Mt 1, 1–16*

Abrahám byl otec Izákův, Izák otec Jakubův, Jakub otec Judy a jeho bratří. Juda byl otec Fáresa a Záry – jejich matka byla Tamar. Fáres byl otec Chesronův, Chesron otec Aramův, Aram otec Aminadabův, Aminadab otec Násónův, Násón otec Salmónův, Salmón otec Boazův – jeho matka byla Rachab. Boaz byl otec Obédův – jeho matka byla Rút. Obéd byl otec Jesseův, Jesse otec krále Davida.

David byl otec Šalomounův – jeho matka byla žena Uriášova. Šalomoun byl otec Rechabeamův, Rechabeam otec Abijáhův, Abijáh otec Asafův, Asaf otec Josafatův, Josafat otec Jorámův, Jorám otec Uzijáhův, Uzijáh otec Jotamův, Jotam otec Achazův, Achaz otec Ezechiášův, Ezechiáš otec Manasesův, Manases otec Ámonův, Ámon otec Jošijáhův, Jošijáh otec Jechonjáhův a jeho bratří za babylónského vyhnanství.

Po babylónském vyhnanství Jechonjáh byl otec Šealtielův, Šealtiel byl otec Zorobábelův, Zorobábel byl otec Abiudův, Abiud Eliakimův, Eliakim Azórův, Azór Sádókův, Sádók Achimův, Achim Eliudův, Eliud Eleazarův, Eleazar Matanův, Matan Jakubův, Jakub byl otec Josefa, muže Marie, z které se narodil Ježíš, nazývaný Kristus.

Pokud se rodokmen nezpívá, pokračuje se v četbě:

Dohromady je to tedy od Abraháma po Davida čtrnáct členů rodokmenu, od Davida až po babylónské vyhnanství čtrnáct a od babylónského vyhnanství až ke Kristu čtrnáct.

S narozením Ježíše Krista to bylo takto: Jeho matka Maria byla zasnoubena s Josefem. Ale dříve než spolu začali bydlet, ukázalo se, že počala z Ducha svatého. Protože její muž Josef byl spravedlivý a nechtěl ji vydat pohaně, rozhodl se tajně se s ní rozejít.

Když už to chtěl udělat, zjevil se mu ve snu anděl Páně a řekl: »Josefe, synu Davidův, neboj se k sobě vzít svou manželku Marii. Vždyť dítě, které počala, je z Ducha svatého. Porodí syna a dáš mu jméno Ježíš; on totiž spasí svůj lid od hříchů.« To všechno se stalo, aby se naplnilo, co řekl Pán ústy proroka: Hle, panna počne a porodí syna a dají mu jméno Emanuel,‘ to znamená ‚Bůh s námi‘.

Když se Josef probudil ze spánku, udělal, jak mu anděl Páně přikázal: vzal svou ženu k sobě. Ale nepoznal ji, dokud neporodila syna. A dal mu jméno Ježíš.

Po evangeliu může následovat homilie.

Hymnus Te Deum

Te De-um laudámus: te Dóminum confité- mur. Te ætérnum
 Patrem, omnis terra venerá- tur. Tibi omnes ánge-li, tibi cæli et
 univérsæ potestá- tes: tibi chérubim et séra- phim incessábi- li vo-
 ce proclá- mant: Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dóminus De- us Sába-
 oth. Pleni sunt cæli et terra maiestátis glóri-æ tu- æ. Te glori-ó-
 sus Apostolórum cho- rus, te prophetárum laudábi- lis núme- rus,
 te mártýrum candidátus laudat exérci- tus. Te per orbem terrárum
 sancta confitétur Ecclési- a, Pa- trem imménsæ maiestá- tis; vene-
 rándum tu- um verum et únicum Fí- li- um; Sanctum quoque Pará-
 clitum Spí- ri- tum. Tu rex gló- ri- æ, Christe. Tu Patris sempi- tér-
 nus es Fí- li- us. Tu, ad liberándum susceptúrus hómi- nem, non hor-

ru-ísti Vírginis úterum. Tu, devícto mortis acúle-o, aperu-ísti cre-
 déntibus regna cælórum. Tu ad délixteram De-i se-des, in gló-ri-a
 Patris. Iudex créderis esse ventúrus. Te ergo quáesumus, tu-is fá-
 mulis súbve-ni, quos preti-óso sángu-ine redemísti. Ætérna fac
 cum sanctis tu-is in glóri-a numerá-ri.
 Salvum fac pópulum tu-um, Dómine, et bédedic here-ditáti tu-æ.
 Et re-ge e-os, et extólle illos usque in ætér-num. Per síngulos
 di-es bene-dícimus te; et laudámus nomen tu-um in sáecu-lum,
 et in sáeculum sáeculi. Dignáre, Dómine, di-e isto sine peccáto
 nos custodíre. Míserére nostri, Dómi-ne, mise-rére nostri. Fi-at mi-
 sericórdi-a tu-a, Dómine, super nos, quemádmmodum sperá-vimus
 in te. In te, Dó-mine, sperá- vi: nōn confúndar in ætér- num.

Závěrečná modlitba

Modleme *se*. † Bože, tys podivuhodně stvořil člověka a s ještě větší láskou *jsi ho* obnovil, ° vždyť tvůj Syn se stal jedním z nás a má účast na našem lidském životě; † dej, ať i my máme účast na *jeho* božství. ° Neboť on s *tebou* † v jednotě *Ducha* svatého ° žije a kraluje po všechny věky věků.

℟. Amen.

Zakončení

℣. Dobrořečme Pánu.

℟. Bohu díky.

℣. Duše věrných zemřelých
pro milosrdenství Boží ať odpočívají v pokoji.

℟. Amen.